

Koncertzāle būs jāatklāj klausītājiem

✂ Kristīne Pabērza, "Kurzemnieks"

“Mums jau līdz šim ir izdevies ļoti skaistā veidā bagātināt Kuldīgas kultūrvidi. Ar attiecīgu iniciatīvu, kuras man netrūkst, domāju, ka mums izdosies to turpināt. Plānu man ir vairāk, nekā spēju īstenot,” par jauno koncertzāli stāsta klavieru meistars Dāvids Kļaviņš.

CITS MŪZIKAS SKANĒJUMS

Kaļķu ielas kvartālā viņš izveidojis jaunu kultūrvietu – koncertzāli, kas atrodas blakus darbnīcai, kurā ikdienā uzņēmums “Klavins Piano” būvē unikālās klavīeres. Klavieru meistars novērojis, ka skaņa te plūst labi: “Akustika šeit ir ļoti laba. Kad te nav cilvēku, ir mazliet par daudz atskaņu. Kad zāle pilna, skaņa ir ideāla. Klavīeres esam izvietojusi centrā, lai klausītāji būtu tuvāk. Ja mēs tās noliktu galā, pašā aizmugurē cilvēkiem skanējums pienāktu ļoti netieši, būtu daudz atskaņu. Gan klausītāji, gan mākslinieki līdz šim bijuši ļoti priecīgi par akustiku.”

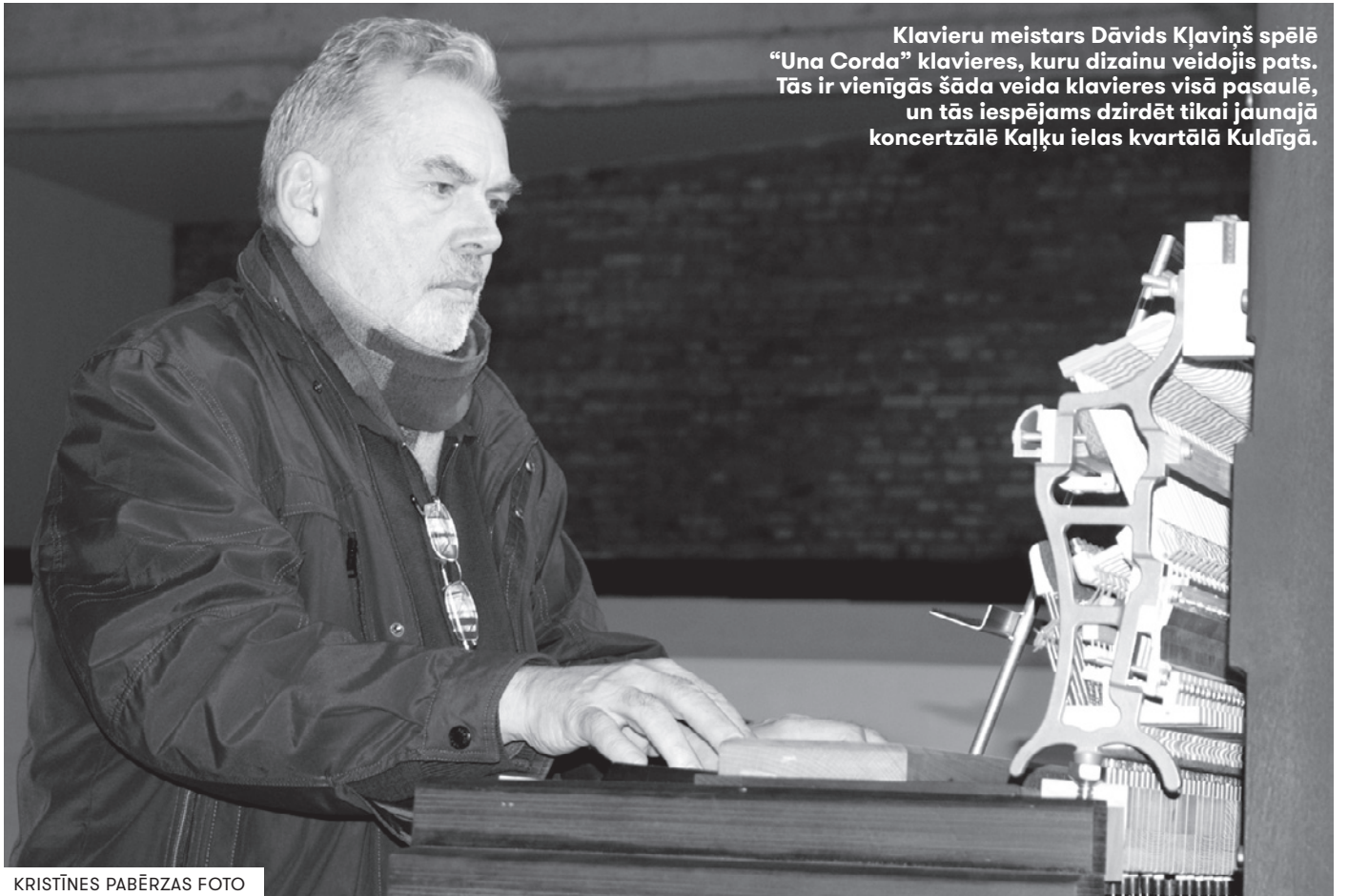
Jaunajai kultūrvietai dots nosaukums “Neatklātā koncertzāle”. D. Kļaviņš paskaidro, ka vēlējušies, lai cilvēki saprastu: viņiem laiku pa laikam pašiem būs jānāk to atklāt. Ar katru notikumu un pasākumu koncertzāle tiks arvien labāk atklāta. Šī ir vienīgā vieta Latvijā, kur koncertos iespējams dzirdēt SIA “Klavins Piano” būvētās klavīeres “Una Corda”. Tās ir divus metrus augstas un divus metrus platas klavīeres ar vienu stīgu katrai notij.

Ēkā sākuši saimniekot septembrī. Pa šo laiku jau piedāvājuši divus vērienīgus klavieru koncertus. Vienā uzstājās pianists Vestards Šimkus, bet otrā klausītāji varēja baudīt pianista Arņa Zandmaņa klavierspēli uz klavīerēm “Una Corda”. Viņš izpildīja izcilā vācu komponista Johana Sebastiana Baha mūziku. Baha prelūdijas un fūgas tiešām skanējušas citādāk nekā uz tradicionālajām klavīerēm – klausītājiem tas bijis kā jauns piedzīvojums. “Tas, kā mūzika iedarbojas, ir atkarīgs no instrumenta. Baha mūzika ir bezlaicīga. Jo vairāk klausāmie labu, konstruktīvu un skaistu mūziku, jo pozitīvāk tas ietekmē mūsu dvēseles struktūru,” uzskata D. Kļaviņš.

REDZ IESPĒJU SADARBOTIES

Telpa ir plaša, tā piemērota koncertiem ar 160 sēdvietām. Ja nepieciešams, tajā var ietilpināt līdz 200 cilvēkiem, D. Kļaviņš ir pārliecināts, ka arī tad par šauru nebūs. Abi koncerti bijuši ļoti labi apmeklēti, koncertzāle bijusi pilna. Uz katru no tiem atnākuši 120–130 cilvēki. Uz koncertiem ieradusies ne tikai vietējie, bet arī Rīgas, Liepājas, Ventspils un citu pilsētu iedzīvotāji. Klavieru meistars cer, ka ar interesantu koncertu piedāvājumu izdosies pārvērst cilvēkus sākt klausīties mūziku, ko tie iepriekš nav klausījušies.

Koncertzālē laiku pa laikam plānots regulāri organizēt koncertus tā, lai tie pēc iespējas nepārklātos ar citiem nozīmīgiem pasākumiem Latvijā. “Šeit es redzu nākotnes iespējas sadarboties ar kultūras darbiniekiem no mūsu novada un visiem Kaļķu ielas kvartāla kaimiņiem, arī ar alus darītavu “Duna”, norāda D. Kļaviņš.

KRISTĪNES PABĒRZAS FOTO

Klavieru meistars Dāvids Kļaviņš spēlē “Una Corda” klavīeres, kuru dizainu veidojis pats. Tās ir vienīgās šāda veida klavīeres visā pasaulē, un tās iespējams dzirdēt tikai jaunajā koncertzālē Kaļķu ielas kvartālā Kuldīgā.

Šobrīd koncertzāles telpas iespējams iznomāt. Pieteikušies jau daudzi uzņēmumi. Tā ir arī iespēja iepazīstināt cilvēkus ar klavieru darbnīcu un notikumiem, kas turpmāk notiks koncertzālē. “Mūsu darba būtība – kultūras sfēra – ideāli sasauca ar Kuldīgas vēsturisko un kultūro raksturu. Viss, kas raksturo pilsētu, pēc pašas būtības ir kultūras jautājums. Mūsu uzņēmuma būtība sasauca ar kultūrvidi Kuldīgā, līdz ar to arī cilvēkiem, kuri apsver domu braukt ciemos pie mums, ir dubults iegants. Esmu šeit sastapis latviešus, kuri dzīvo Latvijā un vēl nekad nav bijuši Kuldīgā. Viņi ierodas un ir dubultpriecīgi, jo beidzot atbraukuši uz šejieni.”

PIENESUMS KOPĒJAM LABUMAM

Vēlme veidot koncertzāli D. Kļaviņam iesēdusies prātā jau sen. Tas vienmēr esot bijis kā niķis, kas jārealizē. Darbnīca kopā ar koncertzāli vai telpu koncertiem viņam bijusi gan Vācijā, gan Ungārijā. “Kad 2020. gadā iepazīnos ar šīm telpām un redzēju to platību, uzreiz sapratu – tā vienudien būs mana koncertzāle. Idejas īstenošana bija tikai laika jautājums.” Pirmos divus gadus notikusi līdzstrādnieku skološana. D. Kļaviņš viņiem mācījis, kā būvēt klavīeres, lai attīstītu ražošanu. “Man visos laikos patikusi pilnvērtīga kombinācija – būvēt klavīeres un tajā pašā laikā demonstrēt cilvēkiem to, kā tās skan, lai būtu redzama šo klavieru jēga. Tā ir gandrīz vai kā nepieciešamība. Ja cilvēkam ir iespēja dot pienesumu un būt noderīgam plašākā mērā, nekā tikai sevi pašu pabarot, viņa morālais pienesums ir to darīt. Jo noderīgāks ir cilvēks, jo laimīgāks viņš kļūst. Katrs no mums var būt noderīgs. Apzinos, ka esmu ļoti laimīgā situācijā, ka man ir iespēja sniegt vērtīgu pienesumu vietējiem cilvēkiem un visiem,

kuri ir ar mieru nākt un baudīt mūsu piedāvājumu.” Koncertzāles izveide nav peļņas projekts. Klavieru meistars uzsver, ka tā ir iespēja dot savu ieguldījumu Latvijas sabiedrībā, savedot kopā cilvēkus skaistos un pozitīvos pasākumos. “To es uzskatu par savu pieniesumu kopējam labumam. Esam tālu prom no tā, ka varētu ar šo pelnīt.” Pirmie koncerti te notikuši par demokrātisku cenu – 15 eiro par biļeti. D. Kļaviņam šķiet svarīgi dot iespēju cilvēkiem apmeklēt šos koncertus.

PIEDĀVĀJUMU KUPLINA MĀKSĻA UN DEJAS

Pie koncertzāles sienām aplūkojama mākslinieka Valda Līcīša gleznu pastāvīgā ekspozīcija “Retrospektīva”. Koncertzāles īpašnieks atklāj, ka viņam ir cieša saikne un draudzīga attiecība ar Līcīšu ģimeni. “Mēs ar Valdi esam labi draugi. Kad man radās iespēja paņemt šo telpu, piedāvāju viņam ideju par ekspozīcijas izveidi. Pirms tam šīs gleznas stāvēja noliktavā, sakrautas kaudzītē. Ir skaisti, ka tās var redzēt cilvēki. Arī telpai šīs gleznas piedod īpašu atmosfēru, kas citādi tāda nebūtu. Tā ir ideāla kombinācija.” Plānots, ka koncertzāle katru sestdienu pārtaps par V. Līcīša mākslas studiju, kurā esošie un topošie mākslinieki varēs apgūt gleznošanu un zīmēšanu. D. Kļaviņš pastāsta, ka idejas īstenošanā iesaistīta visa Līcīšu ģimene. Kursus pasniegs Maija Līcīte, kura beigusi Latvijas Mākslas akadēmiju. V. Līcītis uzraudzīs procesu, nāks ciemos un skatīsies, vai viss norit labi. Pirmā tikšanās, kurā bija iespēja iepazīt kursu piedāvājumu, notika 19. novembrī. Mākslas studija darbosies, ja būs pieprasījums. “Tas papildina, kuļina kopējo piedāvājumu. Koncertzāle ir kā dārziņš, kurā arvien vairāk tiek iestādīts. Ar laiku

tas kļūs arvien krāšņāks,” pārliecināts ir D. Kļaviņš. Otrdienu vakaros koncertzālē notiek arī balles deju nodarbības, kurās kopā sanāk dejošanas entuziasti. Nodarības vada Aira Karele.

PLAŠA SPEKTRA KONCERTI UN SARUNAS

Koncertzālē regulāri notiks gan koncerti, gan dažādi interesanti pasākumi. Nākotnē te plānots piedāvāt klavierkoncertus gan ar Latvijas pianistiem, gan arī starptautiskiem māksliniekiem, no kuriem daļa ar saviem koncertiem mūsu valstī vēl nav bijuši. Jau zināms, ka būs koncerts ar pianistu Reini Zariņu, tiks turpināta sadarbība ar Vestardu Šimku, iespējams, notiks arī kāds viņa māsas pianistes Aurēlijas Šimkus koncerts. Koncertzāle piedāvās ne tikai klasiskās mūzikas, bet arī augsta līmeņa džezu koncertus. Turklāt te skanēs ne tikai klavierkoncerti, bet arī ģitāras un citu nelielu ansamblu koncerti. Koncertzāles mērķis ir piedāvāt pēc iespējas plaša spektra dažādu mūzikas stilu un instrumentu koncertus. Katra mēneša pēdējā sestdienā D. Kļaviņš aicina cilvēkus uz sarunām par svarīgām tēmām Kuldīgas novadam un Latvijai. Tā ir viņa personīgā iniciatīva, kam nav saistības ar partiju politiku. “Mana specialitāte ir globālā politika un kā tā ietekmē Latviju. To esmu 20 gadus apguvis pašmācības ceļā. Internets ir viena liela universitāte, ja mākam to izmantot. Tur var izstudēt jebko, ja ir vēlme un sistemātiska pieeja. Kopš dzīvoju Kuldīgā, uzstveru, ka viss, kas notiek Latvijā, attiecas arī uz mani. Jūtu atbildību iesaistīties sabiedrisko procesu veidošanā. Šeit ir viena no skaistākajām iespējām – piedāvāt koncertus un dot iespēju iznomāt telpu jubileju svinēšanai, semināriem vai citiem pasākumiem.” ■

Labai dziesmai NAV VIENAS RECEPTES

✍️ Ligita Kupčus-Apēna,
"Kurzemes Vārds"

Izdevniecībā "Musica Baltica" laista klajā komponista JĀŅA STRAZDA dziesmu nošu grāmata "Strazda dziesmas", kurā ir teju 60 dziesmas, kas tapušas periodā no 1998. līdz 2022. gadam. "Ši ir mana trešā nošu grāmata. Pirmā bija bērniem – "Skaitļu pasaule", otrajā ir dziesmas no cikla "Lins" ar dzejnieka Jāņa Petera vārdiem – solistiem, korim ar pavadijumu," atgādina J. Strazds. Nošu grāmatas ir vērtīgas ne tikai tādēļ, ka tajās apkopots konkrēta autora radītais. Svarīgi arī citiem nodot, atstāt mantojumā precīzu informāciju – dziesmu ar īstajiem akordiem, īsto melodiju.

– Kā tapa šis krājums?

– Mūziku es rakstu vairāk nekā 25 gadus. Pirmkārt, gribējās visu sastrādāto piefiksēt. Otrkārt, man bija iespēja to darīt sadarbībā ar izdevniecību "Musica Baltica", un es esmu ļoti priecīgs un pateicīgs, ka tas varēja notikt ar Liepājas Kultūras pārvaldes atbalstu, jo grāmatas izdošana ieguva finansējumu projektu konkursā. Un man liekas, ka tā ir tāda vērtīga lieta. Nemitīgi e-pastā un sociālajos tīklos gan atsevišķi cilvēki, gan ansambļu vadītāji un koru diriģenti man jautājuši pēc konkrētām dziesmām, konkrētām notīm utt. Un līdz šim to visu esmu sūtījis katram atsevišķi. Bija sajūta, ka pēc tā ir pieprasījums. Arī tagad, kad grāmata izdota, interese ir liela.

Likās, ir arī forši apkopot konkrētā periodā paveikto. Šajā gadījumā tās ir dziesmas balsij ar pavadijumu, kas izrakstītas ar akordu (burtu) simboliem. Var spēlēt pavadijumu gan ar klavierēm, gan ģitāru, gan arī ar lielākiem ansambļa sastāviem. Nošu grāmata nav tikai profesionāļiem, tā veidota, lai to lietotu arī mūzikas mīļotāji. Grāmatā ietvertas dažādas dziesmas, kuras ir izpildījuši un studijās ierakstījuši desmitiem dziedātāju.

Skaitīju, ka pa šiem gadiem ir sarakstīts gandrīz 200 dziesmu. Izlēmām, ka krājumā būs nedaudz virs 50 dziesmām. Un es tīri subjektīvi pats izvēlējos, kuras, manuprāt, būtu visvairāk pelnījušas iekļūt šajā izlasē.

– Dziesmas ir dažāda rakstura.

– Jā, rakstura ziņā tās ir dažādas.

Ir dziesmas no skatuves darbiem, ir no dziesmu cikliem, no koru dziesmu cikliem, arī vienkārši dziesmas, kuras dziedātas koncertos un skan radio. Tāpat ir vairākas bērnu dziesmas, ko izpildījuši bērnu ansambļi. Grāmatā ir gan balādes, gan šis tas nebēdnīgāks. Faktiski – katrai gaumei.

Manas dziesmas ir dziedājuši un dzied daudz dziedātāji – Andris Ērglis, Igo, Antra Stafeca, Zigfrīds Muktupāvels, Dainis Skutelis, Kristīna

Novembris komponistam, taustiņinstrumentālistam un mūzikas pedagogam Jānim Strazdam bijis notikumiem piesātināts – uzstājies gan ārzemēs, gan pašu mājās. "Tie bija muzikāli svētki," viņš saka, jo realizēti vairāki lieli projekti.

Zaharova, Normunds Rutulis un daudzi citi. Es nekad nevienam savas dziesmas neesmu piedāvājis. Kaut kā vienmēr ir sanācis, ka radošās sadarbības ir veidojušas pilnīgi dabiski. Tie ir cilvēki, ar kuriem man ir gan patīkami atrasties uz skatuves, gan arī ierakstu studijā, ar kuriem kopīgi veidoti dažādi projekti, viņu balsis dziesmas skan ierakstos.

– Esat pedagogs, līdz ar to pieļauju, ka zināt, cik labi, ja ir materiāls, kurā var ielūkoties. Vai arī tādēļ nošu grāmatu izdevāt?

– Es gan īsti nezinu, vai tādā tiešā veidā to var saistīt. Jā, ikdienā strādāju ar mūzikas vidusskolas populārās un džeza mūzikas audzēkņiem, mācu viņiem kompozīciju. Strādāju ar audzēkņiem, kuri mācās mūziku un kuriem ir jau bērnu mūzikas skolas izglītība, un kuri pazīst, lasa notis, spēlē mūzikas instrumentus. Tā ir viena nosacīta auditorija – muzikāli izglītotie cilvēki. Bet man ir arī svarīgi, lai tādi cilvēki, kuriem nav muzikālās izglītības, kuri kaut vai pašmācības ceļā apguvuši ģitārspēli, var paņemt šīs notis, dziedāt un spēlēt. Bet, protams, šī fiksācija ir ļoti vērtīga un nozīmīga. Arī literāti, kad iekrājas deža, ik pa laikam izdod dzejoļu krājumus, un cilvēkiem ir iespēja tos vienkopus redzēt un iegādāties. Komponistiem ir līdzīgi.

Es esmu priecīgs, ka cilvēkus mana mūzika uzrunā, ka tā ir noderīga. Tas aizkustina, un, protams, kā jebkuram autoram, arī man par to ir gandarījums. Izdodot nošu grāmatu, es vienkārši atviegloju piekļuvi manis radītajam materiālam.

Tas, ka tiek izdoti dziesmu krājumi, ir vērtīgi, jo tā ir tāda kultūras daļa, kura ir saglabājama. Cilvēki tomēr

aiziet, un ir forši, ja viņu radītais tiek izdots un saglabāts, nevis paliek kaut kur pierakstos, arhīvos un nepieejams. Precīza un korekta fiksācija tomēr ir būtiska, lai izvairītos no neprecizitātēm, kas ar laiku rodas. Manuprāt, – kā jebkurā mākslas jomā.

– Ieskiešiet, kā top jauna kompozīcija?

– Manā gadījumā ir dažādi ceļi. Ir variants, ka dziedātājs jau ir nolūkojis tekstu, kuram viņš vēlētos manu melodiju, ir gadījumi, kad man vienkārši palīdz dziesmu, kur nav arī teksta, un tad es pats uzrunāju teksta autoru, dzejnieku vai arī izmantoju kādu no jau iepriekš atlasītiem dzejoļiem. Bieži ir bijis tā, ka man top melodija un tad es dzejniekam to iedodu, lai uzraksta tekstu. Man ir bijusi ilgstoša sadarbība ar Guntaru Raču, un mums ir tieši šis variants, kad sākums ir melodija. Guntars ir muzikāls cilvēks un ļoti labi jūt materiālu, un prot to meistarīgi izdarīt.

Vēl viens cilvēks, ar ko pēdējos padsmīt gadus aktīvi strādāju tandēmā, ir Igo, kurš ir gan mūziķis, gan talantīgs vārda meistars, kurš pats raksta dziesmām vārdus. Ar Igo mums ir otrādi – viņam vispirms ir gatavas tekstualās idejas, un tad es rakstu mūziku, un pēc tam viņš atkal veic korekcijas tekstā. Procesā izkristalizējas dziesmas gala variants, mums ir tāda sarežģītāka ķīmija. Diezgan daudz esmu strādājis ar Jāni Peteru. Man ir tā privilēģija, ka Peters ik pa laikam atsūta savus jaunākos dzejoļus, kuri pat nekur vēl nav publicēti. Man ir iespēja no tiem izvēlēties piemērotākos un izmantot tos savām dziesmām. Petera dzejoļi ir nostrādāti, noapaļoti un nevainojami. Tos es parasti

izmantoju neizmainītā veidā. Tikai radu tiem melodiju.

– Bet kāds ir pats radošais process? Pieļauju, ka iedvesmu negaidāt. Ja ir kas jārada, tad – jārada. Un jāstrādā, kamēr sanāk.

– Piekritu. Ir reizes, kad rakstās vieglāk, citreiz – ne tik viegli, bet kopumā nesūdzos par iedvesmas vai radošuma trūkumu. Ļoti bieži ir tā – sēžos klāt un daru.

– Vai jebkuram dzejolim var piemēklēt melodiju?

– Mūzika ir ļoti tuva valodai – kā mēs runājam. Dzejoli jau ir iekodēti ļoti daudz informācijas. Paņemot dzejoli dziesmas radīšanai, tas iedod informāciju par tematiku, tēma ir skaidra. Līdz ar to jau dziesmai ir zināms raksturs. Un, ja ir zināms stāsts – vai tas būs plašs un lēns stāstījums, kaut kas balādisks, himnisks, vai tieši otrādi – ļoti jautrs, dinamisks, ātrs, varbūt nervozs –, tad arī melodija būs ar līdzīgu raksturu. Dzejolis iedod arī pulsāciju, pantmēru mūzikai.

Mūzikai un vārdiem vienam otrs ir jāpapildina. Lai tas viss kopā būtu organiski, dzejas pulsācija ir jāņem vērā, un līdz ar to ir viegli saprast, kā rakstīt mūziku, – lai vārdi skanētu dabiski, ar pareiziem uzsvāriem. Ļoti cenšos respektēt rakstīto vārdu, lai tas būtu labāk nolasāms, lai klausītājiem vēstījums būtu saprotams. Saliekot nelogiskus uzsvārus nelogiskām zīlbēm – tad arī mūzika tiek uztverta grūtāk un nav tik loģiska. Visam jābūt dabiski un viegli.

– Vai tas, ko stāstījāt, ir dziesmas veiksmes pamats?

– Vienas receptes nav. Ir svarīgi, pirmkārt, lai dziesma ir dabiska un klausītājam uztverama.

EGONA ŽIVERTA FOTO

<< Otrkārt, ir svarīgs pats stāsts, jo cilvēki to laiž caur sevi, lai arī bieži to neapzinās, – to šo gadu laikā esmu sapratis. Kādreiz, jaunības maksimālismā, man likās, ka mūzika viennozīmīgi ir galvenā. Teksts – nu, tur tā. Bet tekstam, iespējams, pat ir lielāka nozīme nekā mūzikai. Jo cilvēki ļoti stāstu laiž caur sevi un mēģina personificēties.

Plus vēl ir izpildītāja faktors un harisma uz skatuves, cik labi izpildītājs prot šo stāstu kā mediators novadīt līdz klausītājam – cik emocionāli un patiesi prot to izdarīt, cik viņš pats saprot, par ko dzied. Jo var jau nodziedāt formāli jebko, neiedziļinoties, un tad tas var nenostādāt. Kas man patīk, strādājot ar Igo, – ka mēs skrupulozi strādājam pie katra vārda, lai tekstā nebūtu formālisma vai plakātiskuma, lai nebūtu pašmērķīgums teksta labskanības vārdā – visu radām tā, lai dziesmai būtu saturs un vēstījums.

– Vai patlaban strādājat pie kaut kā jauna?

– Gada nogale izvērtusies ļoti darbīga, mūzikas rakstīšanai īpaši laika nav. Aiz muguras ir koncerti Nīderlandē, Beļģijā, Francijā, kuros kopīgā koncertprogrammā sastapās trīs latviešu diasporas kori. Viņi uzrunāja mani, uzrunāja Igo. Skanēja dziesmas, kam dziedāt līdzī, lai sajūtu saikni ar Latviju, arī šeit neesot. Priekšā ir lieli Ziemassvētku projekti, viena ir manu Ziemassvētku dziesmu programma ar Rīgas kamerkori “Ave Sol”. Viena no manām jaunākajām dziesmām, kas tikko ierakstīta studijā un drīz skanēs radio, ir apvienībai “Tev tuvumā” rakstītā dziesma “Kad gulbjai aizlaižas”. Man palūdzta konkrētam Ziedoņa dzejolim, kuram ir tikai četras teksta rindiņas, uzrakstīt mūziku. Tas bija izaicinājums, bet man ļoti patīk rezultāts. Šobrīd studijā strādājam, lai ierakstītu Ziemassvētku dziesmu Igo izpildījumā, mums top kopīga Ziemassvētku programma, ar ko decembrī koncertēsim. Bet ir arī tālāki radošie plāni – strādāju pie kora mūzikas, arī dziesmu cikla dziedāšanai aktrisei Dītai Lūriņai un citiem darbiem un projektiem.

– Kā sabalansējat savu radošo dzīvi ar darbu skolā?

– Manuprāt, tīri veiksmīgi. Darbs ar jauniešiem ir iedvesmojošs. Viņi ir radoši, gudri maksimālisti. Man nebija mērķis strādāt skolā, bet nu jau to daru daudzus gadus, kopš 2015. gada esmu LMMDV. Pedagoģija kaut kā iet roku rokā ar koncertdarību, radošām lietām. Mums LMMDV ļoti daudzi skolotāji ir koncertējoši, radošas personības, kuras rada un izpilda mūziku. Šīs lietas viena otrai tikai papildina.

– Starp jaunajiem redzat nākamus komponistus?

– Jā, pie manis mācās vairāki ļoti talantīgi un radoši jaunie mūziķi, kurus mēģinu virzīt tālāk, manuprāt, viņiem noteikti vēlāk jāstājas kādā no mūzikas augstskolām tieši mūzikas kompozīcijas virzienā. Starp audzēkņiem ir tādi, kam ir izteikts talants mūzikā, kam piemīt plašs redzesloks un individuāla, oriģināla muzikālā domāšana, sava mūzikas valoda. Dotības šajā virzienā mudinu nepamest novārtā. Tagad jauniešiem ir plašas iespējas – var studēt ne tikai Latvijā, bet arī pieņemt lielākus izaicinājumus un stāties augstskolās visā Eiropā, rodot pieredzi, jaunas iespējas un sadarbības. Mums ir ļoti talantīgi jaunieši. Un konkurence vienmēr ir laba – tas ir attīstību veicinošs spēks. ■

Viegli pieskarties gadsimtam

Talsu tautas nama direktore Dace Obodovska (no kreisās), grāmatas vēstures daļas autore Antra Grūbe un literārā redaktore Elīna Lāce.

EDGARA LĀČA FOTO

✦ Agrita Blumberga, “Talsu Vēstis”

Doties Talsu tautas nama laika līniju labirintos turpmāk varēs ikviens, kura rokās nonāks stāsts par cilvēkiem un vēstures nospiedumiem, kas mainījuši pilsētas vaibstus. Grāmata “Savs nams, sava pils” ļauj ielūkoties 110 gadus senā pagātnē, iezīmējot nozīmīgus pagrieziena punktus un atklājot, kā veidojusies pilsētas kultūra, tradīcijas un notikumi.

IEVIJOT TEKSTĀ VIEGLUMU

“Tavās rokās tiek nodota neparasta, bet ļoti vērtīga grāmata. Vērtīga novadam, pilsētai, Talsu tautas namam un šīs puses cilvēkiem,” ar šādiem vārdiem grāmatas lappusēs ieskatīties aicina Talsu tautas nama direktore Dace Obodovska. Iecerī par grāmatas izveidi viņa lolojusi jau sen. “Man šis nams ir ļoti īpašs jau no bērnības. Iedvesmojoties no gaidāmās Talsu tautas nama 110 gadu jubilejas, kopā ar kolēģiem sākām šo ideju īstenot. Tajā brīdī es neapzinājos, ko tas nozīmē, man bija tikai ideja. Sākām vākt vēstures materiālus, līdz sapratām, ka mums nepieciešams profesionālis – cilvēks ar vēstures zināšanām, novadpētnieks un, pats svarīgākais, – cilvēks, kuram sirdī ir šī pilsēta, kurš ir talsenieks un kuram rūp šeit notiekošais. Uzrunājām Antru Grūbi – viņa piekrita, un tālāk devāmies pie domes vadības. Izpildītore teica – dariet, naudu atradīsim! It kā vienkārši teikumi, bet tai pašā laikā tas bija nozīmīgs grūdiens. Apkopojām dokumentus, uztaisījām tāmi, Talsu novada dome to apstiprināja un piešķīra mums finansējumu šī sapņa realizācijai,” grāmatas tapšanas ceļu ieskicē D. Obodovska.

Grāmata tapa divu gadu garumā – neskatoties uz grūtībām un izaicinājumiem, kuru izstrādes laikā netrūka, nospraus-

to mērķi izdevies sasniegt. “Kad Antra iesūtīja mums savu pirmo garadarbu, mēs lasījām un sapratām, ka esam apmaldījušās. Teicu – mums vajag redaktoru, mums vajag cilvēku, kurš sastrukturizē un – pats galvenais – kurš var piedot tekstam vieglumu un liriku, jo vēsture ir vēsture. Mums nevajadzēja redaktoru, kurš iziet cauri gramatikai, mums vajadzēja cilvēku, kurš piešķir grāmatai vieglumu, ievada katrā nodaļā, mīl kultūru un spēj atrast pareizos vārdus,” atklāj D. Obodovska.

NOZĪMĪGA ESENCE – ATMIŅU STĀSTI

Viņa cer, ka šis nozīmīgais materiālu kopums veidos izpratni, raisīs pārdomas par pilsētas vēsturi, radīs piederības izjūtu un būs plaši pieejams un nodēris katram, kam ir bijusi cieša saistība ar šo namu, kam pilsēta un tās vēsture šķiet interesanta un būtiska, vai pretēji – vēl gluži sveša. Grāmata šos mērķus apvieno, ļaujot to izmantot gan kā izziņu resursu, gan reprezentatīvu stāstu. “Uzsākot projektu, neviens neiedod orientēšanās karti un neparāda, kur tev jāiet, kas tev jādara un kā būs pareizi. Tautas namam ir 110 gadi, bet kopumā grāmata nav tikai par namu, tā ir grāmata par visu pilsētu, par tās stāstiem un notikumiem 135 gadu griezumā. Grāmatas dizaina autore Agnese Melbārde ir brīnišķīgi uztvērusi mūsu domu. Ārējais formāts ir neitrāls, bet tai pašā laikā ārkārtīgi skaists – tieši tāds, kāds ir Talsu tautas nams.”

Grāmatas literārā redaktore Elīna Lāce atzīst, ka, no vienas puses, viņai tikusi ļoti skaista loma – būdama grāmatas redaktore un līdzautore, viņa pirmā varēja iedziļināties tekstā, bet, no otras puses, literārajam redaktoram jārekinās ar to, ka visi pamanīs viņa kļūdas, bet tikai retais zina, cik daudz viņš paveicis. Lai gan 110 gadus vienos vākos ietilpināt nav iespējams, svarīgi

sākt par to runāt. Īpaša, viņasprāt, ir ne vien pati grāmata, bet arī tās nosaukums. “Skaistais ir tas, ka tie nav mani vārdi, tie nav Antras vārdi, tie nav Daces vārdi, bet tie ir vārdi, ko savulaik kā augstu latīņu šim namam deva cilvēki, kas bija klāt pamatakmens ielikšanā. Bez vēstures daļas grāmata ir arī atmiņu stāsti, personīgi cilvēku atmiņu stāsti par to, kādu lomu viņu dzīvē tautas nams ir spēlējis. Patiesībā varena grāmata sanāku arī tad, ja vienos vākos apkopotu atmiņu stāstus,” ir pārliecināta E. Lāce. Atmiņās dalījusies dzejniece Maija Laukmane, horeogrāfs Gints Skribāns, Talsu tautas nama ilggadējā direktore Valda Berziņa, diriģente Astrida Priekule, mūziķis Jānis Stūbelis, režisore Inga Krišāne, mūziķis Intars Busulis, komponists Kārlis Rērihs un Inga Ieviņa, kura tautas namā sevi realizējusi dažādās jomās.

Antra Grūbe atklāj, ka grāmata centusies ietvert dažādus vēstures posmus un iekļaut daudz ilustrāciju, kas stāstu par nama vēsturi padarītu pilnvērtīgāku, krāsaināku un visaptverošāku. Prieku par to, ka vēstures liecības apkopotas taustāmā formā, grāmatas atklāšanas svētkos pauda arī viesi – mūsdienās, kad ir ērti un vienkārši visu saglabāt digitālā formā, iespēja informāciju paturēt rokās, pašķīstīt un nolikt plauktā ir īpaši vērtīga. ■

Mūzika

◊ 3. decembrī koncertzālē “Lielais dzintars” Liepājas Simfoniskais orķestris galvenā diriģenta Gunta Kuzmas vadībā atskaņos gan Johanna Brāmsa vienu no slavenākajiem darbiem – Pirmo klavierkoncertu – ar Andreja Osokina solo, gan arī Antonīna Dvoržāka eleganto Astoto simfoniju.

◊ 3. decembrī Kuldīgas koncertzālē “Klavins Piano” vokālās grupas “Karameles” 10 gadu jubilejas koncerts.

◊ 3. decembrī Ventspils koncertzālē “Latvija” komponista Raimonda Tigula jubilejas koncerts kopā ar izcilo ērģelnieci Ivetu Apkalnu, Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri, Valsts akadēmisko kori “Latvija” un diriģentu Māri Sirmo, kā arī Rīgas Doma zēnu kori un diriģentu Mārtiņu Klišānu.

◊ 3. decembrī Talsu tautas namā notiks Ziemeļkurzemes kamerorķestra Ziemassvētku koncerts “Ziemassvētku prieks”.

◊ 4. decembrī Kolkas tautas namā – Fēliksa Čiģeļa koncertprogramma “Balts, tik balts”.

◊ 4. decembrī Saldus Mūzikas skolā Valters Pūce un Dainis Tenis izpildīs kompozīcijas no programmām “Radīts Latvijā” un “Bez elektrības!”.

◊ 9. decembrī Kuldīgas Kultūras centrā Ziemassvētkus ieskanēs Marija Naumova ar koncertu “Gavilējiet, zvaigznes!”.

◊ 9. un 10. decembrī Ventspils koncertzālē “Latvija” dziedātājas Lindas Leen autormūzikas vakars kopā ar Ventspils bigbendu un Ventspils kamerorķestra stīgu grupu.

◊ 11. decembrī Talsu tautas namā izskanēs Igo, Ērika Upenieka un Aivara Hermaņa Ziemassvētku koncerts.

◊ 15. decembrī Ventspils koncertzālē “Latvija” Ventspils kamerorķestra dienu koncerts “Ventspilnieku mūzika”. Izskanēs skaņdarbi, kurus sacerējuši Rihards Dubra, Andris Dzenītis, Maija Solovjova un Andrejs Mārtiņš Grīnbergs.

◊ 16. decembrī Kuldīgas koncertzālē “Klavins Piano” speciāli izveidota trīs mūziķu apvienība atskaņos Ziemassvētku melodijas un ukraiņu ziemas saulgriežu mūziku.

◊ 17. decembrī Kuldīgas Kultūras centrā koncertā “Rock Christmas” Latvijas rokmūzikas dzīvā leģenda Vjačeslavs Mitrohins ar grupu.

◊ 17. decembrī Ventspils koncertzālē “Latvija” Ziemassvētku koncerts, kurā muzicēs Liepājas Simfoniskais orķestris, pianists Vestards Šimkus, pie diriģenta pulsts – igauņu diriģents Mihails Gertss. Koncerta mākslinieciskais vadītājs Guntis Kuzma.

◊ 18. decembrī Liepājas Sv. Trīsvienības katedrālē Ziemassvētku koncertā “Gavilējiet, zvaigznes!” dziedās Marija Naumova. Skanēs Raimonda Paula, Nika Matvejeva, Imanta Kalniņa, Jāņa Lūsēna, Ulda Marhileviča, Ingus Feldmaņa kompozīcijas un dziesmas no Marijas pēdējā albuma “Uz ilūziju tilta”, kā arī jaunais oriģinālkompozīcijas.

◊ 21. decembrī teātra namā “Jūras vārti” Ventspilī Ulda Marhileviča un Ditas Lūriņas Ziemassvētku koncerts. Sagaidīsim gada skaistākos svētkus kopā ar dzejnieci Bronislavu Martuževu, sajūtīsim, kā viņas dzeja atskan U. Marhileviča skaņās un melodijās un kā tā atbalsojas aktrises D. Lūriņas balsī.

◊ 22. decembrī Kuldīgas Kultūras centrā ar koncertceļojumu “Sirds ir balss” viesosies Antra Stafecka (balss), Andris Ērglis (balss, taustiņi), Mārtiņš Kanteris (balss ģitāra), Ēriks Upenieks (ģitāra), Mārtiņš Burkevics (bass), Edijs Šimiņš (bungas).

◊ 25. decembrī koncertzālē “Lielais dzintars” Ulda Marhileviča un Ditas Lūriņas Ziemassvētku koncerts.

◊ 25. decembrī Rojas Kultūras centrā varēs baudīt “Skaistākās melodijas toreiz un tagad” trīs Latvijas populārāko tenoru izpildījumā. Viesosies Nauris Puntulis, Guntars Ruņģis un Miervaldis Jenčs.

◊ 26. decembrī Ventspils koncertzālē “Latvija” Ziemassvētku koncerts. Jaunā koncertprogrammā kopā trīs izcili solisti – Sonora Vaice, Zigfrīds Muktupāvels un Uģis Roze.

◊ 30. decembrī Saldus sporta kompleksā Igo 60. jubilejas koncerts. “Būs dzirdami skaņdarbi, kurus klausītāji vienmēr grib dzirdēt un gaida; kuri ikvienam raisa emocijas, atmiņas; kuriem var dziedāt līdzī; kompozīcijas, kuras pārdzīvojušas laika pārbaudi,” sola gavilnieks.

Teātris

◊ 3. decembrī Kuldīgā, “Duna Brewery”, Kalvis Troska stand-up izrādē “Muļķības”.

◊ 9. decembrī pie Brocēnu Kultūras centra egles iedegšanas svētki kopā ar dažādiem pasaku varoņiem.

◊ 15. decembrī teātra namā “Jūras vārti” Ventspilī muzikālu Ziemassvētku pasaku bērniem “Sniegbaltītes skola” piedāvā Latvijas Jaunatnes teātris.

◊ No 17. līdz 30. decembrim Liepājas teātra lielā skatuve tradicionāli būs atvēlēta ziemas koncertam. Režisors Mārtiņš Kalita kopā ar aktieriem koncertā “Ziemas variācijas” aicinās izsekot šī svētku laika tradīcijām.

◊ 27. decembrī teātra namā “Jūras vārti” un 30. decembrī Saldus sporta kompleksā muzikāla izrāde visai ģimenei “Grinča Ziemassvētki”. Režisors – Imants Strads, galvenajā lomā – Māris Bezmers, piedalās aktieri no vairākiem Latvijas teātriem.

Māksla

◊ Līdz 11. decembrim Liepājas muzejā skatāma Liepājas un apkārtnes mākslinieku vizuālās mākslas darbu kopizstāde “Trauslais laikmets”. Šogad eksponēti vairāk nekā sešdesmit mākslas darbi, ko iesniedzis 41 Liepājas un novada mākslinieks.

◊ 7.–10. decembrī Kuldīgas mākslas namā izglītojošas tūres un komiksu darbnīcas gida vadībā bērniem, jauniešiem un ģimenēm, Latvijas komiksu izdevniecības “Kuš!” 15. jubilejas izstādē “Rebel Rebel”, kas vēl skatāma visu decembri.

◊ No 15. decembra Livonijas ordeņa pilī Ventspilī Siljas Pogules tekstilmākslas darbu izstāde “Modulāro saldmu izlase” un Agijas Stakas zīmējumu un eglīšu rotājumu izstāde “Rūķi ir īsti!”.

◊ Decembrī Kuldīgas vecajā rātsnamā levas Strazdiņas izstāde “Nacionālie dārgumi”.

◊ Decembrī Saldus pagasta bibliotēkā Jaņa Rozentāla Saldus mākslinieku grupas Aivas Šteinas izstāde “Piecas darbdiēnas un divas brīvdienas”.

◊ Decembrī Zvārdes pagasta bibliotēkā Jaņa Rozentāla Saldus mākslinieku grupas dalībnieka Leona Kornejanova izstāde.

◊ Līdz 8. janvārim teātra namā “Jūras vārti” Ventspilī Ilmāra Blumberga (1945–2016) personālizstāde “Neredzamā nozīme”. Izstādes vadmotīvs izvēlēts, pētot mākslinieka manuskriptus un pašrocīgos pārdomu pierakstus, kas veikti radošā procesa gaitā.

Mantojums

◊ 3. decembrī Brocēnu kultūras centrā Saldus novada deju kolektīvu ikgadējie svētki “Sadancis”.

◊ 21. decembrī Ventspils tirgus laukumā Bluķa vakars.

◊ 25. decembrī Ventspils piejūras brīvdabas muzejā “Mazbānīša Ziemassvētki”.

Citas lietas

◊ 2. decembrī Saldus novada bibliotēkā tikšanās ar rakstnieku Dzintaru Tilaku un dziesminieku Āri Ziemeļi.

◊ No 5. līdz 22. decembrim Zirņu pagasta bibliotēkā Ineses un Daigas Rancānu lielformāta ziedu-gaišmas objektu izstāde. 8. decembrī autoru meistarklase.

KURZEMES KULTŪRAS PIELIKUMS

Iznāk vienu reizi mēnesī.
Izplatīts kā reģionālo laikrakstu
“Kurzemes Vārds”, “Kurzemnieks”,
“Saldus Zeme” un “Talsu Vēstis”
bezmaksas pielikums.

Internetā pieejams izdevniecību mājaslapās kurzemnieks.lv, sz.lv
un talsuvestis.lv, kā arī reģionālajā portālā liepajniekiem.lv.
Redkolēģija: Daiga Bitīniece (“Kurzemnieks”),
Mairita Balode (“Talsu Vēstis”), Linda Kilevica (“Kurzemes Vārds”),
Andra Valkīra (“Saldus Zeme”).

Projekta vadītāja:
Anda Pūce.
Kontakti:
tālrunis 26436485,
e-pasts anda@kurzemes-vards.lv.

Kurzemes Vārds

Saldus Zeme
LAIKRAKSTS BROČĒNU NOVADAM UN SALDUS NOVADAM

Talsu Vēstis

Kurzemnieks
LAIKRAKSTS ZIEMEĻKURZEMEI

PROJEKTA
ATBALSTA

